

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL
FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Dato: 11-04-2025
Kontor: SIKKER
Sagsbeh: Emilie Frederikke Bock

KOMMISSIONENS MEDDELELSE OM EU'S HANDLENSPLAN FOR KABELSIKKERHED

JOIN (2025) 9

Nyt notat

1. Resumé

EU-Kommissionen udgav den 21. februar 2025 en handlingsplan for kabelsikkerhed. Handlingsplanen blev udgivet i dansk sprogversion den 14. marts 2025. Handlingsplanen skal ses i lyset af den seneste tids skader på kritisk undersøisk infrastruktur, særligt i Østersøregionen, og har til formål at opstille konkrete handlingsspor, der skal styrke sikkerheden og resiliensen i undersøiske kabler. Handlingsplanen har fokus på fire indsatsområder:

- 1) Forebyggelse: styrkelse af EU's modstandsdygtighed og beredskab,
- 2) Opdagelse: forøgelse af EU's kapacitet til at overvåge og opdage trusler,
- 3) Reaktion og genoprettelse: stærkere samarbejde og solidaritet i EU
- 4) Afskrækkelse

Regeringen støtter handlingsplanen og det øgede fokus på beskyttelse af kritisk undersøisk infrastruktur.

2. Baggrund

Kommissionen har ved JOIN (2025) af den 21. februar 2025 offentliggjort den fælles meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet "EU Cable Security Action Plan" og den 14. marts 2025 udgivet den i dansk sprogversion (EU's handlingsplan for kabelsikkerhed).

3. Formål og indhold

Handlingsplanen er fremsat i lyset af den seneste tids hændelser i Østersøen, der understreger den stigende trussel mod kritisk undersøisk infrastruktur. Selv om undersøiske kabler kan blive beskadiget utilsigtet, tyder hændelserne på, at kritisk undersøisk infrastruktur i stigende grad er mål for bevidste handlinger. På den baggrund er der et øget fokus fra både EU, NATO og en lang række medlemslande om øget beskyttelse af kritisk undersøisk infrastruktur.

Undersøiske kabler, hvad enten de anvendes til kommunikation eller energitransmission, opfylder kritiske og strategiske funktioner for de europæiske økonomier og samfund. De forbinde medlemsstater med hinanden, øer med EU's fastland, regionerne i den yderste periferi og de oversøiske lande og territorier såvel som EU til resten af verden. Undersøiske kommunikationskabler sørger for 99 pct. af interkontinental internettrafik, ligesom at undersøiske energikabler integrerer medlemsstaters energimarkeder, styrker forsyningssikkerheden og sender grøn energi fra havområdet til lands.

Planen fokuserer på fire indsatsområder: 1) forebyggelse, 2) opdagelse, 3) reaktion og genoprettelse samt 4) afskrækkelse, med dertilhørende nøgleaktioner.

Forebyggelse har til formål at reducere antallet og betydningen af hændelser, samt gøre det mere besværligt for ondsindede aktører at skabe usikkerhed i Unionen.

Opdagelse har til formål at øge overvågningsmekanismerne til havs, herunder ved at skabe et omfattende situationsbillede og sikre tidlige advarsler og respons.

Reaktion og genoprettelse har til formål at mindske responstid og reparationstid ved hændelser, herunder bl.a. ved etablering af en fælles EU-kabelskibsreserve med henblik på at mindske reparationstiden ved beskadiget kabler.

Afskrækkelse har til formål at styrke sanktioner og diplomatiske virkemidler mod ondsindede aktører og skyggeflåden, herunder ved brug af værktøjer såsom kvalitetssikre, bevise og sanktionere sabotageaktiviteterne.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser, herunder statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet i Danmark. Indholdet i handlingsplanen kan dog på sigt, ved fremsættelse af konkrete forslag og initiativer, få konsekvenser. Herunder af statsfinansiell karakter, bl.a. for så vidt angår evt. mulighed for nationale merudgifter og fælles EU-finansiering af tiltag i medfør af handlingsplanen. I det omfang handlingsplanen omsættes til konkrete forslag og initiativer vil der blive udarbejdet særskilte vurderinger af de enkelte forslag. Det bemærkes, at udgifter som følge af EU-retsakter, der medfører statslige merudgifter, skal afholdes inden for eksisterende bevillinger.

Meddelelsen er ikke en retsakt og medfører derfor ikke i sig selv administrative konsekvenser for dansk erhvervsliv. Indholdet kan dog senere medføre administrative konsekvenser for danske virksomheder, da meddelelsen nævner muligheden for i højere grad at inddrage private aktører i arbejdet med at overvåge undersøiske kabler og dermed bidrage til detektionskapaciteten. I det omfang at danske virksomheder i højere grad skal indberette oplysninger til myndigheder, vil dette øge deres administrative omkostninger. Der vil blive foretaget en nærmere vurdering af disse konsekvenser i forbindelse med en eventuel senere udmøntning af indholdet.

8. Høring

Handlingsplanen har været i skriftlig høring i EU-specialudvalget for civilbeskyttelsesområdet og EU-specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik med frist for bemærkninger den 26. marts 2025. Der er modtaget høringssvar fra Energinet, Dansk Metal, Dansk Erhverv samt ét samlet høringssvar fra Danske Rederier, Green Power Denmark og Teleindustrien.

Energinet takker for muligheden for at afgive høringssvar til Kommissionens forslag til en EU-handlingsplan for kabelsikkerhed. Energinet hilser det velkommen, at Kommissionen sætter fokus på at styrke den samlede sikkerhed omkring undersøisk infrastruktur – herunder elkabler – gennem en helhedsorienteret indsats, der omfatter både forebyggelse, opdagelse, genopretning og afskrækkelse. Sikkerhed og modstandsdygtighed i undersøiske elkabler er af stigende betydning, ikke mindst som følge af den grønne omstilling, hvor flere og flere havbaserede energiprojekter forbindes til land via kritisk infrastruktur. Det er derfor afgørende, at EU styrker sin evne til at beskytte disse forbindelser – teknisk, politisk og militært – i tæt samspil med medlemslandene og relevante aktører.

Overordnede bemærkninger

Energinet støtter ambitionen om en mere koordineret og robust tilgang til kabelsikkerhed på EU-niveau. Energinet finder det særligt positivt, at Kommissionen fremhæver behovet for øget samarbejde på tværs af sektorer og myndigheder – både civilt og militært – og adresserer nødvendigheden af et tidligt og proaktivt trusselsbillede. Energinet støtter desuden, at Østersøen foreslås som testområde for overvågning og beskyttelse af undersøiske kabler.

Konkret vurdering af de foreslåede elementer

Forebyggelse

Energinet støtter initiativer, der styrker både strategisk kortlægning og risikovurdering, men det er vigtigt, at arbejdet med fælles kort og databaser sker med stor forsigtighed. Samlet information om lokalitet, kritikalitet og sårbarhed kan i sig selv udgøre et mål for fjendtlige aktører og må derfor beskyttes effektivt. Sikkerhedsforanstaltninger bør indtænkes fra begyndelsen – ikke som en tilføjelse.

Opdagelse

Tidlig identifikation af fartøjer af særlig interesse er helt afgørende for at bevæge sig fra en reaktiv til en mere forebyggende tilgang til sikkerhed. Etablering af målrettede maritime overvågningstjenester – både på tværs af lande og sektorer – er nødvendigt for at sikre vedvarende overvågning og rettidig informationsdeling. Et velfungerende og koordineret overdragsforløb mellem medlemslandene, efterhånden som fartøjer bevæger sig mellem farvande, er en væsentlig forudsætning for hurtigt og effektivt at kunne reagere på potentielle trusler.

Energinet støtter, at overvågningskapaciteten udvides – eksempelvis med fjernstyrede droner og avancerede sensorer – og at data fra både offentlige og private aktører samles i en fælles

maritim overvågningsindsats, med henblik på at styrke den samlede situationsforståelse til søs.

Civilt og militært samarbejde

En stærk civil-militær tilgang er central. De to verdener besidder hver især kompetencer, der er nødvendige for at kunne beskytte undersøisk infrastruktur. Især på detektionsområdet kan private aktørers sensorinfrastruktur spille en vigtig rolle. Det er dog afgørende, at det primære ansvar for overvågning og operationelle reaktioner forankres hos forsvar og sikkerhedspolitiske aktører, med fagligt specialiserede overvågningscentre som supplement.

Genopretning

Energinet støtter Kommissionens overvejelser om etablering af fælles EU-reparationskapacitet og strategiske lagre – særligt for kritiske komponenter til undersøiske elkabler. Energinet anbefaler, at Kommissionen inddrager erfaringerne fra den norske PRSI-model, som rummer både organisatoriske og operationelle komponenter, der er afprøvede i praksis.

Et øget fokus på standardisering og fælles reservedelslagre – hvor det er muligt – vil kunne forkorte reaktionstiden væsentligt og mindske konsekvenserne af hændelser.

Afskrækkelse

Det er afgørende, at gerningsmænd, der bevidst angriber kritisk infrastruktur, møder tydelige og mærkbare konsekvenser – både juridisk, diplomatisk og sikkerhedspolitisk. Afskrækkelse forudsætter evnen til at opdage, dokumentere og placere ansvar. Der bør sendes et klart signal om, at den slags handlinger bliver opdaget – og får konsekvenser.

EU bør – i samarbejde med medlemslandene – sikre, at eksisterende sanktionsmekanismer kan anvendes målrettet mod aktører, der forsøger at underminere kritisk infrastruktur.

Energinets afsluttende bemærkninger

Energinet ser positivt på, at Kommissionen med denne handlingsplan søger at styrke den samlede beskyttelse af EU's undersøiske kabelinfrastruktur. Energinet støtter planens overordnede tilgang og ser frem til, at de foreslåede initiativer omsættes til konkret handling – både i Østersøen og bredere.

Dansk Metal mener, at de seneste års sabotageforsøg med al tydelighed viser nødvendigheden af, at vi har kontrol over vores egen kritiske infrastruktur. Derfor bør man også fra EU's side prioritere teknologi og projekter, der anvender europæisk udviklet teknologi, og som skaber europæiske arbejdspladser - også selvom det er dyrere end kabler fra fx Kina.

Det samme gælder udrulning af eksempelvis internet, hvor vi i Europa skal være sikre på, at der bliver brugt europæisk teknologi, og at man kan stole på den teknologi, der bliver brugt - både i forhold til datasikkerhed, men også i forhold til driftssikkerhed.

Som en del af at holde kritisk infrastruktur på europæiske hænder kræves det også, at produktionen og udviklingen af teknologien kan foregå i Europa og af europæiske virksomheder. Hvad angår kabelproduktion er det eksempelvis nødvendigt, at vi selv kan producere i Europa

og ikke er afhængige af import udefra, da det vil kunne sætte EU i en vanskelig situation, hvis leverancer bliver nægtet.

Det samme gælder teknologi, hvor det vil være nødvendig for europæisk resiliens, at flere teknologier og programmer kommer fra europæiske leverandører.

Dansk Erhverv takker for muligheden for at give input til EU's handlingsplan for kabelsikkerhed. Dansk Erhverv bemærker dog samtidig, at der har været en meget kort frist på høringen, hvilket er u hensigtsmæssigt ift. inddragelsen af erhvervet.

Dansk Erhverv finder det overordnet positivt, at Kommissionen lægger vægt på denne dagsorden. Det er meget vigtigt at beskytte og øge sikkerheden for de undersøiske kabler, så vores kritiske infrastruktur opnår en højere grad af resiliens. Herunder støtter Dansk Erhverv opbygningen af nye kapaciteter som integrerede overvågningsmekanismer for undersøiske kabler for hvert havområde og en tilstrækkelig kapacitet af kabellæggere til reparationer efter hændelser med søkabler.

Dansk Erhverv fremhæver vigtigheden af, at ansvaret og omkostningerne ikke pålægges udbydere eller ejerne af kablerne, men at en statslig/europæisk indsats er en del af løsningen. Der skal ske en omkostningsfordeling, som ikke forværrer de europæiske virksomheders konkurrenceevne, så selskaberne ikke pålægges udgifter til sikkerhedsopgaver, der forhindrer selskaberne i at drive en kommerciel virksomhed.

Dansk Erhverv finder det vigtigt, at Kommissionen understøtter, at medlemslande, der nyder gavn af fx energiinfrastruktur beliggende i et andet land, er med til at bidrage til finansiering af sikring heraf.

Forsyningssikkerhed er desuden absolut nødvendigt for at sikre Danmarks fremtidige samfundssikkerhed og beredskab. Dansk Erhverv bemærker derfor, at Kommissionen bør have særligt fokus på, hvordan Danmarks fremtidige energiforsyningssikkerhed opretholdes. Dansk Erhverv understreger i forlængelse heraf, at energisektoren er ansvarlig for forsyningssikkerheden, mens det er et statsligt anliggende at håndtere staters og gruppers magtanvendelse og hybride trusler mod kritisk infrastruktur. Det bør derfor også være statens ansvar at beskytte havvindmølleparkers anlæg og dertilhørende infrastruktur som søkabler mod sabotage.

Det er de konkrete havbundsforhold og projektet, der sætter rammerne for, hvordan kablerne kan lægges og eventuelt nedgraves. Sikkerhed kan indgå som et element, men bør ikke være styrende. Det skal også pointeres at nedgravning af kabler kommer med store omkostninger. Staten bør derfor også sikre kablerne ved fysisk tilstedeværelse og afskrækkelse.

I handlingsplanen henvises der desuden til behovet for at "standardisere designkrav, reservedele (...)" (s. 14). Dansk Erhverv understreger, at havbundsforholdene varierer meget, og dette forhold skal der tages hensyn til. Yderligere foranstaltninger vil øge omkostningerne for udviklerne og dermed også prisen på elproduktion.

Dansk Erhverv vil endvidere opfordre til, at initiativerne i handlingsplanen implementeres på en koordineret vis under hensyn til sektoransvarsprincippet.

Danske Rederier, Green Power Denmark og Teleindustrien takker for muligheden for at afgive bemærkninger til EU's handlingsplan for kabelsikkerhed (herefter handlingsplanen). Høringsparterne ser med stor bekymring på den øgede trussel mod søkabelinfrastruktur, og er derfor gået sammen om et fælles høringssvar.

Høringsparterne er meget enige i sigtet i handlingsplanen, og tilslutter sig, at der er behov for flere initiativer til at styrke sikkerheden for søkabler. Høringsparterne har følgende uddybende bemærkninger til handlingsplanen og forslag til initiativer og forhold, der kan bidrage til at øge sikkerheden for undersøiske kabler.

Øget samarbejde mellem brancher og danske myndigheder

En styrkelse af sikkerheden for søkabler bør ske i et samarbejde mellem offentlige og private aktører. Det er afgørende, at der sker en drøftelse af ansvarsfordelingen mellem de sektoransvarlige myndigheder, Forsvaret, Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab (MSSB) samt de virksomheder, der ejer og driver den undersøiske infrastruktur. Der kunne eksempelvis være en kontaktperson hos MSSB, som kan fungere som bindeled mellem myndigheder og lande samt være den private sektors adgang til relevante statslige organer. Det er også vigtigt, at myndighederne forholder sig til, hvordan de fra dansk side konkret vil udmønte de mange forskellige initiativer, som handlingsplanen foreslår.

Øget samarbejde mellem EU-medlemslandene

Da en hændelse mod søkabler ofte har direkte betydning for flere EU-medlemslande, er det vigtigt med et velfungerende samarbejde og informationsdeling på tværs af grænserne. Deling af viden og fælles trusselvurderinger kan bidrage til såkaldt Underwater Domain Awareness (UDA), som er et koncept, der bør udvikles yderligere på europæisk plan. Derfor anbefales det, at samarbejdet i regi af EU's maritime informationsnetværk, EU Common Information Sharing Environment (CISE), udbygges, og at Danmark tilslutter sig dette.

Beskyt adgangen til informationer om undersøiske kabler

I dag er det nemt at få adgang til information om placeringen af undersøiske kabler. Der er behov for at finde en balance mellem åbenhed og en risikobaseret tilgang til offentlig adgang til disse oplysninger. I den forbindelse bør muligheden for såkaldte 'dark cables' overvejes, så information om kablernes nøjagtige placering ikke er offentligt tilgængelig, men indikeres i form af fx en kabelbeskyttelseszone. Dette ville betyde, at kun de private ejere og relevante offentlige myndigheder kender kablernes placering. Ved at reducere antallet af parter, der er bekendt med den præcise placering af vigtige kabler, kan man gøre dem mindre udsatte for sabotage.

Etablering af kabelbeskyttelseszoner

Høringsparterne er enige i, at der er behov for forbedret overvågning og styrket tilstedeværelse i havområder med kritisk undersøisk infrastruktur. Som led i indsatsen for at overvåge havområder og opdage trusler kan der oprettes kabelbeskyttelseszoner. Inden for disse zoner

kan der være øget myndighedskontrol med, hvilke skibe der sejler ind i zonerne, og hvilke aktiviteter disse skibe udfører.

Industrien kan bidrage til øget detektionskapacitet

Høringsparterne er enige i, at intelligente kabelsystemer kan fungere som omfattende geografiske sensornetværk til overvågning af aktiviteter og til tidlig varsling. Virksomheders rolle er af afgørende betydning for at øge detektionskapaciteten (s. 11 i handlingsplanen).

Virksomheders adgang til sensorteknologi fra deres offshore-kabler åbner for bredere samarbejde og udveksling, fx koordinering og sensor-meldinger om kabelforstyrrelser direkte med myndighederne. Der er derfor behov for en udvidet dialog mellem industrien og myndighederne om mulighederne for et sådant samarbejde. Derudover er det nødvendigt at identificere de relevante myndigheder, som skal modtage og håndtere disse data, enten i realtid eller i forbindelse med en hændelse, for eksempel gennem en platform til datadeling.

Flere reparationsfartøjer og uddannelse af nye reparationsbesætninger

Høringsparterne er enige i, at der er behov for flere vedligeholdelses- og reparationsfartøjer til at genoprette kapaciteten efter en hændelse (s. 13 i handlingsplanen). Udover behovet for at styrke kapaciteten af reparationsfartøjer er der også behov for at uddanne flere personer til kabelreparation i takt med en aldrende arbejdsstyrke inden for reparationsbesætninger. Teknikken til at reparere undersøiske kabler har endvidere ikke ændret sig markant siden 1850'erne. Der er derfor behov for at udvikle nye innovative metoder til at reparere undersøiske kabler. Det er samtidigt nødvendigt at analysere behovet for yderligere investeringer i sikkerhed af søkabelinfrastruktur, som ligger ud over den sikkerhed, som kommercielle selskaber kan dække med egne investeringsmidler.

Der skal være et mere klart fokus på elkabler og energiinfrastruktur

Det er positivt, at nogle af handlingsplanens foranstaltninger også kan udnyttes eller udvides til andre kritiske maritime infrastrukturer som havvindmølleparker og offshoreenergi (s. 1 i handlingsplanen). Handlingsplanen mangler imidlertid et mere klart fokus på energiinfrastruktur, idet den ikke altid skelner klart mellem kommunikationskabler, elkabler og anden energiinfrastruktur. Det er vigtigt, at myndighederne er opmærksomme på forskellene, da deres karakter, tilstand, redundans og betydning for forsyningssikkerheden kan variere. Der er generelt en højere grad af redundans i søkabler, som anvendes til kommunikation end i søkabler til energiinfrastruktur, og det betyder, at der er forskel i sårbarheden i forhold til kabelskader. Øget redundans er et væsentligt aspekt i at opnå en forbedret beskyttelse både ift. kommunikationskabler og i forhold til energiinfrastruktur. Derfor er der behov for en nærmere afklaring af disse begreber samt omfanget af den modstandsdygtighed og beskyttelse, der søges opnået med handlingsplanen.

Det er eksempelvis uklart, om begrebet "energitransmission" (side 1 i handlingsplanen) kun omfatter egentlig transmission eller også opsamlingsnet fra vedvarende offshoreenergi og/eller eldistribution til øer forbundet til EU's fastland. Det er også uklart, om kritikaliteten af "energitransmission" afgøres ud fra fx volumenmængder, tryk, spænding eller andre objektive kriterier.

Det fremgår af handlingsplanen side 3, at kommissionen og medlemsstaterne skal kortlægge og analysere eksisterende og planlagte infrastrukturer samt regelmæssigt foretage konsoliderede vurderinger på EU-plan af risici, sårbarheder og afhængigheder af infrastrukturer til undersøiske kabler. Det er uklart, om dette kun omfatter kommunikationskabler eller også elkabler, rørledninger og anden offshoreenergiinfrastruktur.

Det bemærkes på side 4 i handlingsplanen, at elkabler er "temmelig modstandsdygtige". Det skal dog understreges, at elkabler kan være præget af mange års fejludbedringer og aldrig generelt, hvilket øger deres skrøbelighed. Der er derfor behov for også at indtænke dette aspekt i forhold til øget modstandsdygtighed.

Det fremgår af handlingsplanen, at det er "altafgørende at prioritere projekter, der er vigtige ud fra et strategisk modstandsdygtighedsperspektiv, men som private investorer sandsynligvis ikke vil betragte som interessant". Der bør således skelnes mellem investeringer i øget sikkerhed, som ligger inden for rammerne af, hvad kommercielle virksomheder kan forventes at prioritere ud fra rent kommercielle overvejelser og hensyn, og investeringer, som ligger ud over dette, og som har et entydigt sigte på at øge den samfundsmæssige sikkerhed. Dette hensyn bør gælde for elkabler såvel som kommunikationskabler.

Afklaring af kyststaternes juridiske beføjelser både hvad angår skyggeflåden og kabelbrud

Det kan være værd at overveje kreative løsninger inden for den internationale havret. Nogle forskere har foreslået at betragte kabelbrud som en form for pirateri, hvilket ifølge havretten giver universel jurisdiktion og dermed tillader alle stater at håndhæve loven. Det samme gælder for Kabelkonventionen fra 1884, som giver stater ret til at kriminalisere sabotage og fastsætter rammerne for beskyttelse af kabler. Dog fortolkes den forskelligt af de nordiske og baltiske lande. Det er derfor afgørende at sikre juridisk og operationel harmonisering på tværs af deltagende staters jurisdiktion, herunder NATO og EU, samt at fremme mellemstatslig koordinering af retshåndhævelsesindsatsen.

Afskrækkelse og øgede omkostninger for kabelbrud

Handlingsplanens fokus på at øge omkostningerne og sanktionerne overfor aktører, som forårsager skader og sabotage, der er rettet mod undersøisk infrastruktur, kan støttes. Det er positivt, at der med handlingsplanen fra EU's side sættes fokus på at have en styrket og koordineret indsats for at øge sanktionerne for skadevolderne, at drage ondsindede aktører til ansvar og reagere på og begrænse virkningerne af bevidste forsøg på at beskadige kabelinfrastrukturen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har blandt medlemsstaterne været udtrykt positivitet over for handlingsplanen, herunder at alle indsatsområderne i handlingsplanen findes relevante. Bl.a. vurderes medlemsstaterne at støtte tættere offentlig/privat samarbejde, deling af best practices samt styrke EU/NATO-samarbejde. Samtidig er en række medlemsstater opmærksomme på behovet for, at styrke maritim infrastruktur i flere havområder – ikke kun i Østersøen.

På ovenstående baggrund vurderes der blandt medlemsstaterne bred opbakning til ambitionen om at øge sikkerheden og robustheden af den europæiske kritiske undersøiske infrastruktur,

om end prioriteterne på tværs af medlemsstater vurderes forskellige. Samtidig mangler der afklaring om den videre proces for arbejdet med handlingsplanen.

Der forventes med EU-handlingsplanen at være sammenhæng og overlap til lignende tiltag i NATO-regi og andre samarbejdsfora. Der må derfor forventes opmærksomhed fra medlemsstaterne på, at der samarbejdes på tværs af relevante organisationer mv.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter behovet for en handlingsplan for kabelsikkerhed, herunder øget fokus på beskyttelse af kritisk undersøisk infrastruktur. Handlingsplanen og de identificerede indsatsområder flugter i vidt omfang med sporene i det tværministerielle arbejde, som regeringen har igangsat på baggrund af den seneste tids hændelser i Østersøregionen.

Samtidig er det vigtigt for regeringen, at handlingsplanen har øje for allerede igangsatte initiativer i både EU- og NATO-regi (f.eks. implementeringen af NIS2- og CER-direktiverne, opfordring til afvikling af stresstest mv.), så det sikres, at initiativerne understøtter hinanden fremfor duplikeres. Dette vil styrke sikkerheden og samtidig medvirke til, at ressourcer anvendes mest hensigtsmæssigt. Derudover findes det fra dansk side væsentligt, at EU's militære stab og EU's militære komité inddrages i det videre arbejde i medfør af handlingsplanen med henblik på at sikre, at den militærfaglige vinkel tænkes ind, hvor det er relevant.

Regeringen er positive over for at anvende eksisterende europæiske tjenester for maritim overvågning og situationsbevidsthed til søs. Det bemærkes i den forbindelse, at den frivillige fælles ramme for informationsudveksling (CISE) for det maritime område er et frivilligt instrument, og at en evt. udrulning bør afhænge af merværdien i forhold til de øvrige europæiske systemer, herunder SafeSeanet.

Endvidere er det væsentligt, at der i handlingsplanen lægges op til at gøre brug af eksisterende sanktionsordninger for at forebygge og reagere på sabotage rettet mod undersøisk infrastruktur. Det er samtidig centralt, at der i handlingsplanen lægges op til, at træffe konkrete foranstaltninger med henblik på at mindske "skyggeflådens" mulighed for at forårsage skader på kabler samt styrke EU's evne til at reagere på og begrænse virkningerne af skyggeflåden, herunder ved brug af sanktioner, outreach og muligheder inden for den internationale havret.

Det er positivt, at der med handlingsplanen lægges op til, at EU og dets medlemsstater i samarbejde med Den Internationale Søfartsorganisation (IMO) fastlægger en fælles forståelse af de relevante bestemmelser i den internationale havret, der bl.a. gør det muligt for medlemsstaterne at beskytte kritisk infrastruktur mere effektivt. Det bemærkes dog samtidig, at regeringen ikke mener, at IMO har ansvaret for tolkningen af havretskonventionen i forhold til kritisk undersøisk infrastruktur, eftersom FN's Søfartsorganisations mandat går på miljøbeskyttelse og sikkerhed til søs.

Det er et vigtigt element i handlingsplanen, at forebyggelsesindsatsen inkluderer behovet for både at styrke kablernes modstandsdygtighed og for at fremskynde EU-investeringsrammen for undersøisk kabelinfrastruktur. Endvidere er det væsentligt, at der med investeringsrammen

søges at forhindre, at aktører fra ikke-pålidelige tredjelande deltager i projekter om kritiske elkabler.

Ligeledes findes det vigtigt, at hensynet til forsyningssikkerheden for reservedele og tilgængeligheden af reparationsudstyr indgår i den koordinerede risikovurdering af undersøiske kabler, som handlingsplanen lægger op til.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt til orientering den 28. februar 2025 i forbindelse med råds-møde (Retlige og Indre Anliggender) i EU den 5. marts 2025, hvor handlingsplanen var på dagsordenen.